SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 219. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 17, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 17-го ЛИСТОПАДА 1994 Ч. 219. РІК CI

Л. КУЧМА ЗАРЯДИВ ПРИВАТИЗАЦІЮ ЗЕМЛІ

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 15-го листопада, газета „Урядовий Кур'єр" та „Сільські Вісті" помістили на першій сторінці указ Президента України Леоніда Кучми „Про невідкладні заходи щодо прискорення земельної реформи у сфері сільськогосподарського виробництва".

Указ спрямований на рівноправний розвиток різних форм власности та господарювання на землі, посилення стимулювання праці, що приведе до збільшення виробництва. Згідно з пунктами 7-4 статті 114-5 конституції України, Президент постановив: приватизація землі має стати першочерговим за-ходом у здійсненні реформи на селі і земельної реформи в Україні, і передача землі у приватну власність має здійснюватися на добровільній базі; місцевим радам та Державному комітетові з земельних ресурсів доручається подбати про безплатну передачу землі у власність тим, хто хоче на ній працювати, оформивши відповідні документи про пай кожного і якість землі; затвердити право кожного безперешкодно вийти з акціонерного товариства разом зі своїм паєм; зменшити державне мито під час купівлі-продажу землі до п'ятьох відсотків і затвердити законодавчо у Верховній Раді право на продаж чи передачу спадкоємцям землі та іншої власности і до 1-го березня 1995 року забезпечити методи фахової оцінки земель.

Депутати від комуністичної фракції оголосили, що домагатимуться обговорення на сесії президентського указу про реформу землі.

Верховна Рада Криму звернулася до керівництва України

Київ (Р. Р.). — У п'ятницю, 11-го листопада, на ім'я Президента України Леоніда Кучми та голови Верховної Ради Олександра Мороза надійшло звернення парляменту Автономної Республіки Крим. У документі депутати Криму вимагають надати чинности законові України про розмежування уповноважень між органами державної влади України та автономії і будувати взаємини на основі цього документу.

Як уже інформовано, до 1-го листопада кримський парлямент мав узгодити свої закони з конституцією і законами України.

Фракція „Росія", що є найбільшою в кримському парляменті запропонувала відмовитися від будь-яких поправок до кримської конституції, ухваливши лише звернення до керівництва України. І хоч фракції „Курултай", „Республіка", „Аграрії" і „Крим" протестували проти цього, та все ж більшістю голосів звернення ухвалено. Депутати Верховної Ради Криму заявили про своє бажання взяти участь у процесі створення конституції України, щоб таким чином узгодити закони держави і автономії. Кримські депутати також вважають за необхідне, щоб їхня делегація взяла участь у підготовці широкомаштабної угоди між Україною і Росією.

Голова Верховної Ради Криму Сергій Цеков сказав, що очолювана ним Республіканська партія Криму ніколи не відступиться від кримсько-російської ідеї. Цеков з групою кримських депутатів постійно веде переговори з Москвою про статус Криму, Севастополя і Чорноморської фльоти. Кримські татари, навпаки, заявляють, що бачать Крим у складі України.

Створюють серію фільмів „Невідома Україна"

Київ (Р.Р.). — Тут на базі Київської студії науково-популярних фільмів розпочато працю над серією науково-пізнавальних документальних фільмів під загальною назвою „Невідома Україна". У фільмах не лише буде висвітлено замовчувані або викривлені події в історії України, але й будуть сучасні трактування тих подій. Уже закінчено працю над фільмами „Пролог", „Трикутник смерти", „Симон Петлюра", „Павло Скоропадський", "Лист без конверта", „Берестейський мир".

Творча група не припиняє праці, хоч і має великі фінансові труднощі. Створювані фільми розраховані насамперед на молодь, якій належить знати історію свого народу.

Тим часом на екрани Києва виходить новий фільм українського кінорежисера Вадима Кастеллі „Вперед, за скарбами гетьмана". Це — дотепна версія подорожі українця до Англії за скарбами гетьмана Полуботка.

ВІДБУВСЯ ФОРУМ МОЛОДІ

Київ (Р. Р.). — Тут у неділю, 13-го листопада, вібулася міжнародна конференція „Співробітництва Схід-Захід для молоді: від національних, регіональних і міських структур — до розвитку молодечої ініціятиви". Конференція проведена з ініціятиви Европейського союзу з участю Міністерства в справах молоді України, Міжнародного молодечого центру Німеччини, Фонду Сороса та Ради Европи. Участь взяли працівники міністерства, науковці і дипломати із 34-ох країн світу.

Промовці назвали форум першим науковим молодечим братанням, мета якого за короткий час опанувати світобачення і проблеми одні одних. Конференція дала широкий спектр політичної, методологічної, світоглядної та прикладної інформації. Учасники конференції зустрічалися з головою Верховної Ради О. Морозом та депутатами України.

Президент України створив нове міністерство

Київ (Р. Р.). — Тут 9-10-го листопада Президент України Леонід Кучма видав кілька указів, згідно з якими: на базі Державного комітету України з вугільної промисловости створено Міністерство України Вугільної Промисловости, а комітет зліквідовано; міністром вугільної промисловости призначено Віктора Полтавця; голову Державного комітету з вугільної промисловости Миколу Сургая і його першого заступника Станіслава Янка звільнено у зв'язку з тим, що вони стали депутатами Верховної Ради України.

Соціялісти невдоволені демократами, а комуністи О. Морозом

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 15-го листопада, фракція соціялістів у парляменті оприлюднила заяву, у якій висловила обурення тим, що депутати від демократичних та центристських фракцій заблькували трибуну під час обговорення питання про регабілітацію КПСС-КПУ. Соціялісти вимагають щомісячного розгляду внутрішніх питань на закритих пленарних засіданнях та підготувати низку заходів впливу на депутатів, які порушують працю сесії.

Представники фракції комуністів висловили незадоволення тим, що голова Верховної Ради Олександер Мороз вирішив не включати питання про регабілітацію КПСС-КПУ на сьогоднішній сесії. Секретар ЦК КПУ Євген Мармазов сказав, що парлямент не візьме цього рішення до уваги, оскільки це особиста думка О. Мороза, а не всіх депутатів. „У регляменті сказано, що коли під час голосування допущені порушення чи здійснювався тиск, то питання повинно виноситися на голосування без обговорення", — зауважив Є. Мармазов. Він висловив певність, що розгляд питання про долю КПСС-КПУ відбудеться ще на цій сесії.

На поширеному засіданні бюра Київського міського комітету КПУ 11-го листопада ухвалено текст листа до О. Мороза, у якому висловлено обурення його поступливістю перед націоналістичними силами в парляменті, через що не вдалося регабілітувати КПСС-КПУ.

Відбудуться наради Управи УСЦАК

Нюарк Н. Дж. (О. Т.). — Перші наради Управи УСЦАК після Загальних зборів відбудуться в суботу, 3-го грудня ц. р., в Домі УСВТ „Чорноморська Січ", 680 Сенфорд авеню, в год. 3-ій по полудні.

На цих нарадах, між іншими, ланкові подадуть до затвердження календарець змагань і турнірів на 1995 рік, будуть обговорені організаційні справи централі, справи дальшої співпраці з НОК України та поодинокими спортовими федераціями в Україні. Усі члени Управи, ланкові і, по можливості, члени Ради УСЦАК зобов'язані взяти участь в цих нарадах.

БАЛЬ ІНЖЕНЕРІВ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія — Місцевий відділ Товариства Українських Інженерів Америки влаштовує баль інженерів з презентацією дебютанток, який відбудеться 4-го лютого 1995 р.у Великій залі готелю Atop the Bellevue, вулиці Брод і Волнат. Гратиме прkестра „Темпо". О год. 6-ій вечора — коктейл, о 7-ій — бенкет, баль — о год. 9:30 вечора. Зголошення дебютанток до 10-го грудня 1994 р. приймає Стефанія Зиблікевич, 11 Old Colony Lane Mariton, N.J. 08053, тел. (609) 983-0621. За іншими справами слід звертатися до інж. Методія Борецького, 8302 MacArthur Road, Wyndmoor Road, Pa. 19038, тел. (215) 233-4528.

ЗВЕРНЕННЯ

Сердечно дякую українській громаді ЗСА та Канади за теплу зустріч. Тішуся об'єднанню українців України та діяспори у стремлінні утвердити в широкому світі українське мистецтво та загальноукраїнську справу.

Микола Колесса
лавреат Державної премії України ім. Т. Шевченка
композитор, диригент, педагог

Ню Йорк, жовтень 1994 р.

УГКЦерква у новітніх катакомбах

Джерзі Сити, Н. Дж. (О. К.). — Редакцію „Свободи" відвідав о. Петро Семенич, який приїхав до ЗСА на чотирорічне відрядження, покликаний Митрополитом УКЦ в ЗСА Степаном Суликом служити парохії свв. Петра і Павла в Джерзі Сити.

Молоденький віком душпастир української греко-католицької церкви в Україні мав там під своєю опікою три церкви в Дієцезії Ко-ломийсько-Чернівецькій і є ще дуже свіжим на землі Ва-шінгтона, де перебуває від 27-го жовтня.

Отець П. Семенич

В часі цих перших відвідин у редакції „Свободи" він поінформував про свою душпастирську працю в Україні та про стан УГКЦ під сучасну пору, який, на його думку, не є найкращий. Він уважає, що досі немає відповідного механізму у праці та співжитті Церков і тому далі існують непорозуміння та немає унормованих відносин поміж Церквами.

Молоди ентузіяст релігійного виховання дуже уболіває над тим, що у школах України майже немає науки релігії, а керівники шкіл виправдуються міжконфесійними конфліктами, які заіснували. Тут велику ролю відограє справа майна церков і коли б це питання було вирішене — не було б стільки конфліктів.

Як помирити людей? Як довести до того, щоб усі були вдоволені та могли в спокої виконувати свої релігійні практики?

Ось, наприклад, — каже о. Петро, — в районі Снятина люди голодували 100 днів саме, щоб дістати рівні права на свободу свого віровизнання. А скільки разів приходиться греко-католикам молитися на могилах в часі Великодня чи Різдва Христового, тому, що не впускають їх до церкви.

Здається, що хтось мусить дати до того поштовх і допомогти, щоб права Церк-

(Закінчення на стор. 4)

В. Кристофер запевнив, що зовнішня політика ЗСА не зміниться

Сеуль, Південна Корея. — Перебуваючи з триденною візитою у Південній Кореї, державний секретар ЗСА Воррен Кристофер запевнив сеульське керівництво в тому, що З'єднані Стейти Америки готові, як і раніше, захищати свого союзника від можливої агресії комуністичної Північної Кореї. Водночас керівник державного департаменту висловив думку, яка стосується не тільки Південної Кореї. В. Кристофер підкреслив, що перехід контролі над законодавчою владою від демократів до республіканців не позначиться на зовнішньополітичному курсі ЗСА.

На зустрічі з В. Крістофером президент і міністер закордонних справ Південної Кореї хотіли почути відповідь на найголовніше питання: як поставиться до них республіканська більшість у Конґресі ЗСА? Один з членів південнокорейського уряду поцікавився поглядами республіканця Джессі Гелмса, який незабаром очолить сенатську Комісію міжнародних справ. Інші міністри запитували також, як ставиться до Міжнародної угоди про тарифи і торгівлю сенатор Роберт Дол, який тепер став лідером республіканської більшости.

В інтерв'ю для корейської телевізії В. Кристофер сказав, що висліди останніх виборів в Америці його не занепокоюють. „Хоч президент Клінтон, самозрозуміло, змінить деякі аспекти свого політичного курсу, я певний, що в цілому наша зовнішня політика залишиться такою самою", — заявив В. Кристофер.

Розпочато знищення ядерних ракет в Україні

Вашінґтон. — Пресове агентство Ассошіайтед Прес повідомило, що в Україні розпочато будову устаткування для розмонтовування ядерних ракет, що в часах СССР були всі спрямовані на ЗСА.

Здійснюється це завдяки угоді, котру підписано минулого року, якою ЗСА зобов'язалися надати Україні 185 міл. дол. на покриття коштів пов'язаних із розмонтуванням ядерного арсеналу на українській території. У понеділок, 14-го листопада, Пентаґон підтвердив, що першу фазу проєкту вже започатковано у Дніпропетровському, на території колишнього заводу ядерних ракет. На згаданому устаткуванні розмонтовуватимуть ядерні ракети далекого засягу типу СС-19, які призначено на знищення згідно із договором Старт-1. Кожна із цих ракт є спосібна доставити шість ядерних боєголовок до будь-якої місцевости в ЗСА.

Запляновано, що там почнуть нейтралізувати мотори та баки на пальне ракет типу СС-19 вже наступного жовтня по три ракети кожного місяця.

ВЕЧЕРНИЦІ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ"

Пластовий курінь „Червона калина" повідомляє, що вечерниці „Червоної калини" відбудуться у суботу, 18-го лютого 1995 року.

В АМЕРИЦІ

ЗДОБУВШИ БІЛЬШІСТЬ У СЕНАТІ та Палаті Репрезентантів, республіканці мають в пляні на порядок денний наступного Конґресу пропонувати значні зміни в існуючих ліберальних законах країни. У понеділок, 14-го листопада, керівництво Республіканської партії підкреслило, що намагатиметься змінити години праці Конґресу якщо це буде конечним для того, щоб перевести в життя заплановані зміни, які майбутній спікер Конґресу Нют Ґінґріч запропонував і назвав „Контракт з Америкою". Аналітики задивляються на це дещо скептично, бо знають, що перевести будь-які зміни в Конґресі не є дуже легко, що на їх думку такі особистості, як Н.Ґінґріч повинні знати з власної практики. Урядування нового Конґресу почнеться 4-го січня 1995 року.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ КАЖУТЬ, що під тиском кубинсько-американської громади в ЗСА, Уряд президента Билла Клінтона розглядає можливості дозволу на в'їзд до ЗСА кубинським родинам з дітьми нижче 17-ти років, які перебувають тепер у таборі переселенців на військово-морській базі в Ґуантанамо Бей.Остаточне рішення цієї справи напевно буде узгіднено найближчми днями, щоб запобігти небажані демонстрації кубинських американців під час зустрічі президента Б.Клінтона з керівниками країн Латинської Америки в Маямі на початку грудня. Якщо це буде вирішено в користь кубинців,то це цілковито змінить дотеперішню політику Уряду не допускати втікачів з Куби на постійне поселення в ЗСА. На оправдання такої зміни,офіційні чинники заявляють, що тут важливу ролю відіграють гуманітарні турботи.

У ПОНЕДІЛОК, 14-ГО ЛИСТОПАДА, Верховний суд ЗСА дав можливість Нюйоркському міському коледжові доказати, що їхнє усунення з посади професора Ленарда Джефріса, як керівника департаменту негритянських студій, було зроблене без переступлення його конституційних прав. У своєму короткому листі Верховний суд наказав Федеральному апеляційному судові в Мангеттені переглянути повторно цю справу, базуючись на рішенні Верховного суду з травня ц. р., яке дає більші можливості громадським працедавцям звільняти працівників, які своїми висловами спричиняють неспокій на місцях праці. Федеральний апеляційни суд у Мангеттені минулого квітня вирішив, що згадана наукова установа знехтувала конституційним правом проф. Л.Джефріса.

РИВАЛІЗАЦІЯ МІЖ ВІЙСЬКОВОЗБРОЙНИМИ силами звжди існувала, одначе тепер ця ривалізація починає проявлятися поза межами Пентагону. Діло в тому, що зі зменшенням бюджету для Пентагону окремі військові з'єднання намагаються для своїх потреб дістати якнайбільше фондів і з цього приводу виникають всякі непорозуміння. Мова тут про думки головного керманича американської морської фльоти адмірала Джеремі Бурди, який не погоджується з плянами Пентагону для морської фльоти, зменшити кількости кораблів і прискорити відправлення на пенсію кваліфікованого персоналу, в ім'я зощаджень. Адмірал Дж.Бурда уважає, що коли це станеться, то морська фльота ЗСА не могтиме виконувати своїх зобов'язань.

ДЖ. ГЕЛМС ЗАПОВІДАЄ ЗМЕНШЕННЯ ВИДАТКІВ

ВАШІНҐТОН. — Сенатор-республіканець Джессі Гелмс, який назабаром очолить комісію міжнародних справ, сказав на пресовій конференції, що ЗСА „викидають на вітер" більйони долярів і закликав значно зменшити видатки на утримання НАТО, ООН і на фінансування близькосхіднього мирного процесу.

Дж. Гелмс визнав, що „не сподівається на негайне зменшення немудрих видатків", однак запевнив, що твердо оберігатиме американського платника податків і не дозволить, щоб гроші з його кишені текли за кордон. „Гроші, які ми тратимо на міжнародні справи, треба використати на внутрішні програми і зменшення бюджетного дефіциту", — підкреслив майбутній голова сенатської Комісії міжнародних справ. Він нагадав, що Німеччина та інші країни Західньої Ї Европи мають більше грошей, ніж Америка, і тому повинні, наприклад, брати на себе більшу частку витрат на НАТО.

На думку Дж. Гелмса, ЗСА повинні перестати вносити 25 відсотків бюджету Організації Об'єднаних Націй. Також і на близькосхідній мирний процес ЗСА видали від 80 до 100 біл. дол. Політика ЗСА щодо Гаїті обійдеться американським громадянам 1.3 біл. дол. плюс вартість утримання американської армії в Гаїті. „Гаїтянська операція — це приклад розбазарювання грошей", — сказав Дж. Гелмс.

Спостерігачі коментують першу зустріч сенатора з державним секретарем Ворреном Кристофером, зазначаючи при цьому, що Адміністрації президента Билла Клінтона відтепер доведеться мати до діла з новим головою комісії, який представляє консервативних республіканців і який ще недавно був предметом постійних нападів з боку ліберальної преси.

Дж. Гелмсові тепер 73 роки. Він повідомив, що в 1996 році має намір домагатися свого чергового обрання до Сенату, куди його вперше обрали в 1972 році.

ВІДЗНАЧЕННЯ РІЧНИЦЬ ОУН ТА УГВР В НЮ БРАНЗВИК

Ню Бранзвик, Н. Дж.— Заходом Товариства вояків УПА, делеґатури в Ню Бранзвик, тут у неділю, 11-го грудня, відбудеться святочне відзначення 65-ої річниці ОУН та 50-ої річниці УГВР. Цієї ж неділі о год. 11:30 ранку в церкві Різдва Пр. Богородиці, 86 Лівінгстон вул., відбудеться посвячення прапора Делеґатури УПА в Ню Бранзвик.

У СВІТІ

ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ партії Шин Фейн Мартін МекҐіннес остеріг, що Ірляндська республіканська армія може відновити бойові дії, якщо переговори з урядом Великобританії не закінчаться сподіваними вислідами. „Історія Ірляндії протягом багатьох років, десятиріч і століть свідчить про те, що коли найглибші причини цього конфлікту не зліквідувати, то він продовжуватиметься",— сказав М. МекҐіннес. В кінці серпня цього року ІРА, яка є військовим крилом партії Шин Фейн, повідомила про припинення збройної боротьби за виведення англійської армії з Олстеру. Покищо Лондон не дав підстав сумніватися в його твердих намірах покращити ситуацію в Олстері. В середині грудня у Белфасті відбудеться міжнародна конференція, метою якої є заохотити інвестиції в економіку Північної Ірляндії. Конференцію відкриє англійський прем'єр Джан Мейджор.Президент Билл Клінтон запевнив, що ЗСА пришлють свого секретаря департаменту торгівлі.

В КІНЦІ МИНУЛОГО тижня 21-річний палестинець Гішам Ізмаїл Гамад пожертвував собою, зірвавши гранату перед ізраїльським контрольно-пропускним пунктом поблизу невеликого жидівського селища Нацарім. Крім нього, загинуло троє ізраїльських вояків. Відповідальність за цю акцію взяла на себе екстремістська проіранська організація Ісламський джигад, яка борететься проти будь-яких контактів арабів з жидами. Лідер опозиції в ізраїльському парляменті Беніямін Натаніягу вимагає перервати мирні переговори з палестинцями. „Терором вони домагаються поступок з боку Ізраїля, однак спільною метою Арафата і Гамас залишається знищення Ізраїля",— сказав Б. Натаніягу.

НА ПЕРШОМУ засіданні Бундестагу 13-го скликання головою німецького парляменту знову обрано Ріту Зюсмут. За її кандидатуру, запропоновану багаточленною фракцією Християнсько-демократичного союзу, проголосували 555 депутатів, проти було 81, 32 депутати не брали участи у голосуванні. Компетенції голови німецького парляменту визначені ще в минулому сторіччі. Це друга особа в державній ієрархії. „Голова парляменту представляє німецький Бундестаґ і керує його діяльністю. Він зобов'язаний охороняти гідність парляменту і дбати про дотримання його прав, він неупереджено керує засіданнями і забезпечує порядок у залі",— проголошує стаття ч.7 конституції країни.

ЦЕНТРАЛЬНА контрольна комісія Комуністичної партії Китаю, перевіряючи внутрішньо-партійну дисципліну, виявила численні факти корупції у середній ланці партійно-адміністративного апарату. Від початку 1993 року китайські органи партійної контролі притягнули до відповідальности 143,000 корумпованих чиновників, які „грубо порушували партійну дисципліну і закони".На 10,000 з них запроваджено судові справи.

МАЙЖЕ 400 ВЧЕНИХ з 30 країн, які вивчали проблему зруйнування озонового шару довкола Землі, у спільному звіті, оприлюдненому Світовою метеорологічною організацією і Програмою ООН в питаннях охорони довкілля, прийшли до висновку, що з'єднаними зусиллями всіх країн цю небезпечну тенденцію можна стримати. Засоби, застосовані світовою спільнотою для зменшення викидів в атмосферу хемічних речовин, які руйнують озоновий шар, вже починають давати ефективний вислід. Однак „критичний період" все це триває. Озоновий захист Землі слабне кожні 10 років на 4—5 відсотків. Експерти все ж запевняють, що міжнародні угоди в ділянці охорони довкілля в перспективі приведуть до повного припинення зруйнування озону довкола Землі.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Співпраця Президента з Конґресом

Вислід виборів 8-го листопада ц.р. поставив руба питання: як виглядатиме співпраця двох найвищих конституційних чинників — демократичного президента Билла Клінтона з ворожим його республіканським Конгресом. Обидві сторони назверх заявляють свою готовість до співпраці, але всі люди знають, що одна одній ворожі.

Ситуація радикально змінилася з хвилиною, як більшість у Сенаті і Палаті Репрезентантів дістали республіканці, бо всі комісії в обох палатах отримають республіканських голів. Ось так Комісію закордонних справ у Сенаті очолить сенатор Джессі Гелмс, консервативний республіканець, який, до речі, виявив свою прихильність до українців — він вломинався за Медведя, українського моряка, який за президентури Роналда Регена скочив був двічі з совєтського корабля в море, і американці, за рішенням тодішнього державного секретаря Шулца, видалили його совєтам. (Медвідь не згинув, він скінчив теологію у Львові). І тепер Джессі Галмс своїми особистими впливами добився, щоб Президента Леоніда Кучму прийняти з усіма почестями, включно з офіційним бенкетом, у Білому Домі. Яка співпраця можлива між таким право-консервативним головою Комісії закордонних справ Сенату з ліво-ліберальним державним секретарем Ворреном Крістофером?

Подібна ситуація настане у всіх інших комісіях Сенату і Палати Репрезентантів, в усіх тих справах, у яких політика, чи радше принципова настанова Клінтона, перечить настанові Республіканської партії; на першому місці — Департамент оборони та проблема бюджету на оборону. Відомо, що президент Клінтон, пацифіст, вірячи, що з заником холодної війни нема потреби зберігати давню, здвигнену Роналдом Регеном, збройну силу, латав дефіцит державного бюджету головно коштом видатків на оборону. Як поставиться нова Фінансова комісія до видатків на Гаїті та до історії з приверненням влади обраного там демократичного президента Аристида і прогнання військового диктатора. Вже нині чули ми на телевізії, що вирине голосно проблема, про яку говорено тільки тихцем: чому змобілізовано морську фльоту й суходільну армію проти військової хунти Гаїті, а залишено недоторканою диктаторську Кубу?

Але республіканський Конгрес не має права переводити будь-які персональні зміни в Уряді. Це право і компетенція Президента: конгресмени і сенатори можуть зголошувати законопроєкти, республіканська більшість може їх схвалювати, але вони не мають ніякої вартости, доки Президент не підпише такого схваленого Конгресом законопроєкту. Значить, і Президент і Конгрес мають тільки обмежені права і компетенції і, якщо вони не зможуть сяк-так співпрацювати, тоді грозить поважна державна криза.

Клопіт настав від самого початку урядування президента Билла Клінтона, бо той, замість складати Уряд за критерієм фаховости кандидатів, прийняв критерій своєї особистої приязні. Тепер можна сподіватися, що дехто з членів Уряду не захоче урядувати в такій прикрій ситуації і зречеться. Тоді при виборі наступника — Президент буде присилуваний рахуватися з волею Сенату, від якого залежить затверджування зголошених Президентом кандидатур.

Але чуємо, наприклад, що сенатор Алфонс Д'Амато, який стане головою фінансової комісії, має відновити слідство так званої афери Вайтвотер, тобто фінансових „сумнівних" операції Билла Клінтона, коли той був ще губернатором стейту Арканзо і коли його дружина Гіллері була у столиці Арканзо Літл Рок адвокаткою. Воно, очевидно, не причинилось би до злагіднення політичної атмосфери.

Не є виключене, що республіканський Конгрес перейме ініціятиву в переведенні якоїсь реформи існуючої системи охорони здоров'я в Америці. Започаткована та справа Клінтоном пропала, бо від початку була фалшиво поведена, коли Президент доручив скласти проєкт такої реформи своїй дружині. Можна сподіватися різних тактичних маневрів обох сторін. Президент Клінтон і Демократична партія опинилися тепер в позиції меншости, в позиції оборонній. Конгрес має позицію більшости, позицію переможця. Ситуація дуже складна, дуже цікава. З погляду інтересів України, вислід виборів 8-го листопада був корисний, бо ми отримали в новому Конгресі прихильних законодавців, які тепер мають більші права, більше впливу.

Іван Лесько

НАПАСТЬ

Телевізійний репортаж „Гидке обличчя свободи" з 23-го жовтня ц.р. на мережі Сі-Бі-Ес є продовженням постійних періодичних нападів з боку жидів на український нарід і його провід. Цілими десятиліттями жиди засобами масової інформації, без жодного приводу з боку українців, намагаються зогидити цей нарід і його змагання до самостійности в очах світу, ізолювати його від спільноти вільних націй.

Ця злонамірена пропаганда завжди набирала сили, коли вигляди на самостійність зростали, й досягнула макабричних розмірів, коли незалежність осягнено. Випливає вона з притаманної жидам агресивности й ненависти до інших народів — риса, яку відмічують різні видатні автори від давніх століть. (Так, наприклад, Вольтер писав, що „жидівський нарід зважується на непримириму ненависть супроти інших народів, бунтується проти своїх правителів"; „Суттю жидівської національности є ненависть", — каже інший автор. Св. Павло, вражений ворожим ставленням жидів до християн, писав, що жиди „і Богові не подобалися і всім людям супротивні". — І Солунян, 2, 15).

Коли поляки під час Першої світової війни воювали за свою незалежність, жиди повели на Заході гостру протипольську пропаганду. „В пресі почали появлитися жахливі вістки про погроми жидів у Польщі, про варварські знущання над ними тощо", — згадує один з тодішній польських діячів, Р. Дмовський. — „Засобами пропаганди, що їх мають жиди, почато штучно творити атмосферу обурення „на нарід, який вимагає для себе волі, а інших дико переслідує". Дійшло до того, що англійський уряд прислав польському Комітетові народовому ноту негодування. Поляки відповіли, що не можна заперечити випадків, в яких постраждали жиди, але це сталося під час заколотів проти купців, що приховували харчі, або проти большевицьких маніфестантів. „Жиди", — пише польський публіцист Є. Моджеєвський, — „були найбільш ортодоксальними і фанатичними борцями за ідеали комунізму і в своїй програмі поборювали польську державу як буржуазну і фашистську". (цит. „Українське Життя", ч. 9, 1-го жовтня, 1985 р. стор. 6). Жидівський діяч І. Черіковер у своїй книжці „Антисемітизм і погроми на Україні 1917-18 рр." пише, що міста й містечка України, де євреї становили значну більшість, ставали головною підпорою большевиків. (І. Демиденко. До жидівсько-ізраїльських відносин. „Українські Вісті", ч. 39 з 18-го жовтня, 1987 р. стор. 4).

Приблизно в тому ж часі (в травні 1918 року) Український Національно-Державний Союз писав у своїй відозві, що „жидівський нарід прагне єдиної Росії і ненавидить українську самостійність". Тому, коли згодом большевицький режим переводив розгром українства дома і почав нечуваний наступ на українську еміґрацію повінню наклепів, залякувань і дезінформації, світове жидівство приєдналося до цієї офензиви своїми засобами.

Брехнею, очорнюванням, перебільшуванням настують жиди свої жертви, постійно повторюючи ті самі закиди, знаючи, що власне від повторювання залежить успіх пропаґанди. Нахил до перебільшування притаманний семітським народом, зокрема жидам, від біблійних часів. Їхні хронікарі вдесятеро, а то й усотерно перебільшували число вояків у битвах, чи кількість населення. (Наприклад, у Біблії читаємо про два мільйони жидів у єгипетській неволі, коли згідно з науковими дослідами їх там могло бути біля 20,000. Так роблять і їхні пізніші історики. Хронікар Н. Ганновер записав, що Хмельницький вигубив 500,000 жидів, коли згідно з тодішньою статистикою їх могло бути тоді в Україні не більше 50,000. Деякі сучасні жидівські публіцисти твердять, по під час Другої світової війни українці „вбили нас (жидів) більше як нацисти"; що українська Дивізія брала участь у нищенні жидів у Франції, коли ця дивізія воювала тільки на східньому протибольшевицькому фронті. Повторюючи совєтську пропаґанду, жидівські автори утотожнюють український визвольний рух з німецьким нацизмом. І. Дем'янюкові закидали, що він знищив 900,000 жидів у Треблінці й за це засудили його на кару смерти, коли виявилося, що він у Треблінці ніколи не був і вирок скасовано.

Нічого отже дивного, що колишній австрійський канцлер Бруно Крайскі окреслив діяльність Сімона Візенталя як дії „політичної мафії", та що він, Крайскі, може перед судом довести, що Візенталь послуговується методами мафії.

Лихо в тому, що подавані жидівською пропаґандою наклепи публіка сприймає в добрій вірі і відповідно до цього формує свою опінію.

Україножерний галас посилюється завжди, коли українці підносять перед світом справу Великого голодомору 1932-33 років, запляновоного совєтськими жидівськими державними діячами.

Головний рабин України Яков Блайх, який під час зустрічі з українським громадянством Клівленду в грудні 1993 року говорив про „виразну поправу в релігійно-культурному розвиткові єврейської меншини в Україні", що „юдаїзм там розвивається і має найкращі умови з усіх східньоевропейських країн", — на згаданій горезвісній програмі „60 хвилин" 23-го жовтня виступив як свідок проти українців...

Всі ці на холодно виконувані акції — це приказкове „копання ями" під українською державністю і її майбутнім. Вони тим більше загрозливі, оскільки противник сильний і підступний. Жиди — нарід обдарований великим розумом і іншими здібностями, мають широкі впливи на урядові чинники великодержав, зокрема Америки, в їхніх руках більшість засобів масової інформації. Супроти цього нашим союзником і оборонцем може бути тільки правда, яка, мимо всіх спотворювань, завжди чистою випливає наверх. Нашим обов'язком є подавати її збаламученому світові.

Стефан Вельгаш

На скільки можна собі позволити?

Скільки можна собі позволити витратити на купно власного дому? Навіть якщо купно власної хати покупцеві коштуватиме багато грошей, він може довідатися про те, що міг собі позволи-ти на багато більший і кра-щий дім, ніж він мріяв.

Три основні елементи потрібні для купна власної хати, власного дому, а саме: кваліфікація на гіпотечну позичку, запас своїх власних грошей на завдаток, та гроші на кошти, пов'язані з заключенням контракту. Якщо вам не буде ясно, скільки власних грошей потрібно на завдаток і скільки гіпотечної позички буде потрібно, тоді ви не будете знати, скільки можете собі позволити заплатити за власну хату.

Запас власних грошей на завдаток: ця сума грошей залежна від структури контракту продажу хати і в якій формі ви думаєте одержати гіпотечну позичку, чи на сталих відсотках чи на змінних. Переважно більшість позичкових інституцій вимагають від покупця власних грошей на завдаток щонайменше 20 відстоків кошту хати. Покупець також буде змушений придбати собі життєве забезпечення, щоб забезпечити позичку.

Кошти, пов'язані зі заключенням контракту, є різні. Звичайно, треба врахувати різні кошти, пов'язані з цим процесом, як наприклад: оплата правника, оцінка стану хати, перевірка власности хати чи той, хто продає, є насправді власником, та можливі відсотки за позичку, що будь-яка фінансова установа може вимагати від покупця так, як і інші дрібніші видатки — за реєстрацію гіпотечної позички тощо.

Кваліфікація на гіпотечну позичку: рішення про висоту гіпотечної позички є базоване головно на висоті відсотків і скільки ви заробляєте, або скільки ви можете сплачувати щомісяця. Чим вищі відсотки, тим більша буде місячна оплата. Чим вища місячна оплата, тим більше мусите заробля-ти, щоб закваліфікуватись на гіпотечну позичку.

Переважна більшість позичкових установ вимагають, щоб не менше 28 відсотків вашої платні покривали вашу місячну оплату за дім. В одному випадку, щомісячна сплата також враховує податок і забезпечення від вогню, разом з нормальною щомісячною оплатою за гіпотечну позичку. Покупець також мусить доказати, де він працює, скільки заробляє та які має борги. Треба буде показати фінансові звіти, які підтвердять факт, що у покупця є досить власних грошей на завдаток і на всі інші кошти, пов'язані із заключенням контракту.

Коли покупець знає, скільки він чи вона може собі позволити видати на купно власного дому, тоді він буде у кращому положенні в переговорах із продавцем. Якщо ви добре перевірите всі можливості і правильно обрахуєте свій бюджет, тоді ви дійсно будете знати, скільки потрібно буде гіпотечної позички.

Український Народний Союз уділяє гіпотечні позички для потреб своїх членів і уділяє такі відсотки, які конкурують з відсотками інших фінансових установ у вашій околиці. УНСоюз вже довгі роки уділяє гіпотечні позички своїм членам, а це рівнож підсилює нашу громаду. Представники УНСоюзу готові допомогти вам, евентуальним покупцям рішити, скільки потрібно вам позички на основі вашого фінансового стану.

Щоб дістати більше інформацій про гіпотечні позички, аплікації для отримання позички, або довідатися про членство в УНСоюзі, — просимо телефонувати на число (201) 451-2200 або 1 (800) 253-9863 (з-поза Ню Джерзі).

Ярослав Гайвас

ПРОМОВА, ЩО ВСЕЛЯЄ НАДІЮ

II

У другому бльоці проблем Президент бачить „докорінне реформування відносин власности. Це, поперше, перехід від збанкрутілого деструктивного курсу повзучого роздержавлення (тобто приватизації), який привів нашу економіку до існуючої некерованости та суцільної тінезації, до здійснення швидкої, керованої державою широкомасштабної приватизації... Ми повинні визнати, що основною нашої політики у цьому питанні має бути формування середньої кляси як основи економічної та політичної стабільности суспільства". Тут треба сказати, що основною частиною середньої верстви є той суспільний елемент, який деякі наші гореполітологи в слід за Марксом називали „дрібноміщанський елемент". Власне цей „дрібноміщанський елемент" творить велику частину демократизації суспільства. Далі Президент поглиблює свої думки: „Особливо значимою для нас є проблема радикальних змін у системі управління економікою... Я стояв і стою за міцну систему державного управління". В іншому місці він наголошує, що Україна тепер потребує міцної державної влади.

„Третій бльок проблем, — каже Президент, — стосується структурної політики. Україна до цього часу не має економічно обґрунтованих засад структурної політики". За часів попереднього Президента багато мови було про модель українського господарського життя. Але дотепер цього моделю немає, ані не відомо, хто, яка група економістів мала над тим працювати.

Далі Президент каже: „Четверта проблема — проблема розвитку аґрарного сектора та аґрарної політики Президента. Всі ми маємо чітко усвідомити наступне: будь-яке стримування входження сільського господарства в систему реальних ринкових відносин, тупцювання на місці в проведенні аграрних реформ є одним з основних факторів, що перешкоджають подоланню кризових процесів у всій економіці... Хотів би звернути увагу лише до однієї, ключової — здійснення в Україні радикальної земельної реформи... Перш за все мої дії будуть спрямовані на енерґійне утвердження на селі достатньо широкого простору для приватної власности на землю". На перший погляд виглядає, що в цьому місці є принципове розходження між становищем Президента і становищем голови Верховної Ради Олександра Мороза, який не менш рішуче заявляв уже декілька разів, що за його головства у Верховній Раді земля не буде предметом торгівлі. Значить, треба зачекати, щоб ці проблеми були детально вияснені обома достойниками, а в потребі узгіднені між ними. При нагоді обговорювання проблематики аграрної політики Президента, він зформулював загальні господарські принципи. Він прихильник так званої мішаної господарської системи, обороняючи державну, колективну (колись у нас це формулювали як кооперетивну) та приватну власність. До того ще доходить четверта форма, тобто муніципальна власність, що самозрозуміле при визнанні трьох перших. Тут маємо до діла, мабуть, з невмисним поминенням. Ця мішана господарська система традиційна в українському житті. Її визнавали всі українські політичні течії, а в першу чергу соціял-революціонери, галицькі соціял-радикали і націоналісти. І далі Президент є прихильником іншого принципу в сільському господарстві, який був в Україні загальноприйнятий: „Земля має належати тим, хто її обробляє... Водночас я ставлю питання і про те, що виробникові сільськогосподарської продукції в повному обсязі мають належати і результати його праці". Це, очевидно, умотивовано не тільки соціяльно-економічними принципами, але й моральними, які в українському житті завжди відігравали важливу ролю.

П'ятий бльок проблем містить у собі трудноші, що їх Україна сама, той чи інший уряд, полагодити не може. Президент говорить про це так: „Наступна п'ята проблема стосується основних засад зовнішньоекономічної політики. Наша мета — поступове утвердження відкритої економіки і входження України у світовий економічний простір... Вимушений з усією відповідальністю заявити, і хотів би, щоб було глибоко усвідомлено не лише депутатами, а й громадськістю, що в нас відсутні можливості вирішити цю проблему власними силами. Є два виходи з цієї ситуації: або розплачуватися за борги основними фондами та національним багатством, або вдатися до іноземних кредитів. Другий шлях є меншою мірою економічно деструктивним. Він не загрожує безпосередньо нашій економічній суверенності".

Зацитований текст, а особливо останнє речення з'ясовує нам страшну правду. Москва запропонувала нам ще за Президента Кравчука сплату боргів їй „основними фондами та національним багатством".

(Закінчення буде)

Волидимир Жила

ГАРНЕ ДОСЯГНЕННЯ В ПОЕЗІЇ

Ліда Палій, „Сон-країна", Торонто-Київ, Об'єднання Українських Письменників „Слово" і Спілка Письменників України (Київська організація), 1994, стор. 68.

I

Про поезію говориться тепер чимало й у діяспорі, і в Україні. Однак дивує сама суть, а то й форма поезії, інші ж, навпаки, готові сприйняти її без будь-яких критичних зауважень.

Ми додержуємося іншої думки: бачимо і позитивне, і негативне в сучасній поезії, вважаємо, що її творче обличчя постійно вирізьблюється, а творчий шлях її творців міняється, що часто приводить до успіхів, а то, буває, — до помилок і промахів. В око впадає передусім те, що в пошуках кращого, деякі, зокрема молоді поетичні сили, часто збиваються на явно формалістичні манівці, ганяючись за незвичною „оригінальною" формою, інколи майже незбагненною.

Однак бувають і приємні вийнятки, наприклад, творчість канадсько-української поетки Ліди Палій. В основу її поетичних надбань лягли цікаві життєві враження, глибокі філософські роздуми, побачене та почуте в житті. Прикладом цього може послужити її остання збірка „Сон-країна". Збірку склали такі невеликі розділи: „Сон-країна", „Примарний наречений", „Сонце на ланцюжку", „Іржаві годинники осени", „Меви черпають холод", „Порожній глек днів" і „Самотність у місті".

За своїм характером вірші збірки оригінальні й наскрізь цікаві, написані з непідробленою щирістю, самобутньою образністю та багатством барв. Сильно промовляє до читача уже сама обкладинка. Чудовий коляж реліквій з України: старі фота, конверт, транспортний квиток, програма, чотири колоски пшениці з синьо-жовтою стяжкою і канадський кленовий листок. Цей останній, напевно, як доказ, що поетка чимало в своєму житті завдячує Канаді. Оригінальний і добре придуманий також і заголовок збірки „Сон-країна". Це ніщо інше, як мрія, яка сприймається як щось, що чарує своєю незвичайністю і загадковістю. Це щось на зразок відомих Шевчеківських вражень із заслання, але без політичного підтексту:

Отакий-то на чужині
Сон мені приснився!
Ніби знову я на волю,
На світ народився.
„Сон" (1847)

Перший розділ однойменний із заголовком збірки — короткий, але дуже глибокий за своїм значенням. На нашу думку, це візія поетки, що постала з глибокої туги за Україною, за дорогими їй місцями. Після молитвенної просьби до Бога, вона пише, що їй нібито снилось:

Я виношую поле пшениці,
чую, як у вітряні дні
хитаються колоски
в моєму лоні.
Вночі з моїх пальців
ростуть кущі шипшини,
а в їхньому вітті кують зозулі.

Ми є свідками цілого ряду образів, якими можна любуватися й насолоджуватися. І тут же поетка просить:

Поставте мене
кам'яною бабою
посеред степу,
щоб я почула,
як моя земля здіймається і дише.
(Стор. 3)

Що все це сновидіння, в тому немає сумніву. На це вказує вірш „Ява стала сном".

А я оперлась на підвіконня
і думаю:
Чи я тут справді?
Колись марення було явою.
чи тепер ява стала сном.
(Стор. 4)

Глибока експресія думки, мабуть, стала головною ознакою її поезії.

Та мені слід було знати,
що простір можна побороти,
а часу не завернеш.
(Стор. 10)

У поетки часто трапляються і життєстверджуючі сприймання дійсности. Буває, що вона опирається темним силам, що ускладнюють їй спосіб вираження думки, зокрема при осмисленні мотивів життя. Тому вона проголошує:

Я так хотіла обняти тебе,
опиралась, однак,
тому невидимому прядиву,
що нас в'язало.
Бажала, щоб ніч зосталася
непорочною.
(Стор. 10)

Щирим ліризмом віє тут, як також від рядків „Прощання в полі". З'являються приємні інтимні почуття, що зображують ліричний склад душі поетки:

Ти ніжно пригорнув мене
долонями листя
і я розспівалася, розщебеталася,
забувши,
що я лиш перелітна птиця.
(Стор. 11)

(Закінчення буде)

ВЗАЄМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: УНС ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ МОЛОДІ, МОЛОДЬ ЗАБЕЗПЕЧУЄ МАЙБУТНЄ УНС

У теперішній організаційній кампанії Українського Народного Союзу окрему увагу віддається організації молоді. Забезпечення молоді в УНСоюзі має вітальну вартість, як для самої молоді, так і для УНСоюзу та всієї нашої української громади на північноамериканському континенті, для їх взаємного майбутнього. Для підкреслення цієї уваги і важливости „Свобода" публікує в цій кампанії фотознімки новоприєднаних молодих членів УНСоюзу, якщо — очевидно — ці фотознімки нам надіслано.

Юліяна Горбачевська, нова членка 8-го Відділу УНСоюзу в Йонкерс, Н.Й. Вписали свою внучку Юліяну в члени УНСоюзу, дідусь Володимир та бабуня Марія Уздейчуки.

Наталія О. Горбачевська, нова членка 8-го Відділу УНСоюзу в Йонкерсі, Н.Й. Вписали свою внучку Наталочку в члени УНСоюзу, дідо Володимир і бабуня Марія Уздейчуки.

Христина М. Уздейчук, нова членка 8-го Відділу УНСоюзу в Йонкерс, Н.Й. Вписали свою внучку Христинку в члени УНСооюзу, дідо Володимир та бабуня Марія Уздейчуки.

Маркус А. Томин, син Зенона і Джіл Томин, новий член 146-го Відділу УНСоюзу у Воррен, Міч. Вписали свого внука в члени УНСоюзу, дідо Антін і бабця Марія. Старша сестричка Маркуся, Андрея, вже є членкою 146-го Відділу УНСоюзу раніше.

Іванка і Микола Мурські, діти д-р Левка і Жені Мурських, нові члени 94-го Відділу УНСоюзу в Гемтремик, Міш. Вписали своїх дітей в члени УНСоюзу батько д-р Левко і мама Женя Мурські.

Матвій Джон Спіяк, новий член 13-го Відділу УНСоюзу у Вотервліт, Н.Й. Вписали свого внучка в члени УНСоюзу, бабця Юлія і дідо Андрій Васієнки.

Адріян Джеміс Тенюх, новий член 402-го Відділу УНСоюзу в Етобікок, Онт. Канада. Вписали свого внучка, Адріяна Джеміс в члени УНСоюзу, дідо Яким і бабуня Аліса Тенюхи.

Адріянна Оксана Круль, донечка панства Володимира і Лариси Круль, наймолодша членка 15-го Відділу УНСоюзу, Т-ва „Україна" у Вашінґтоні, Д.К. Вписали свою внучку Адріянну Оксану в члени УНСоюзу, бабуся Соня і дідусь інж. Петро Круль.

Наймолодша нова членка 163-го Відділу УНСоюзу у Філядельфії, ПА., Тереса Марія Лещишин, 8-ми місячна доня Михайла і Марія Лещинин. Обдарували свою внучку Тересу союзовою грамотою дідо Павло і бабуня Єлисавета Лещишин, щоб маленька внучка виростала на потіху родині й українській громаді.

Марта Олена і Данило Андрій Принада Демиденко, нові члени 15-го Відділу УНСоюзу, Т-ва „Україна" у Вашінґтоні. Д.К. Вписали своїх дітей Марту і Данила в члени УНСоюзу їхні батьки, панство Христина і Сергій Принада Демиденко.

Євген Народицький, новий член Відділу число 200 УНСоюзу в Озон Парку, Н.Й. Вписали сина Євгена в члени УНСоюзу батьки, Ірена та Євген Народицькі.

Дженіфер, Христина, Діяна Варихи, нові членки 8-го Відділу УНСоюзу, товариства „Подільська Січ", в Йонкерсі, Н.Й. Вписали свої три доні в члени УНСоюзу, батьки Андрея і Стефан Варихи.

Рік Української Родини відзначено мистецькою програмою

На заклик Світового Конгресу Українців (СКУ) та Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) ще минулого року до всіх організацій, церков, установ, щоб відзначити 16-го жовтня 1994 року День Української Родини, відгукнулась Канадсько-Українська Мистецька Фундація. В її виставочній залі заплановано членами дирекції КУМФ в березні ц.р. організувати мистецьку виставку творів мистців. Цю небуденну виставку здійснено, можна сказати, взірцево. Відкриття відбулось 23-го жовтня в приміщенні ґалерії Фундаці. Її відкрив Богдан Головацький. Він член Управи КУМФ, як рівно ж і мистець-іконописець, привітав присутніх.

Опісля Б. Головацький до головного слова попросив Оксану Соколик, голову СФУЖО. Доповідачка коротко пояснила суть відзначувань і в нашому українському середовищі Року Української Родини. Зокрема пограТулювала членам фундації та її кураторові, Павлові Лопаті за вияв ініціятиви для влаштування експозиції та за відповідний підбір експонатів. Про матір, яку ґльорифікують мистці, письменники і поети, О. Соколик прочитала вірш поетеси Світлани Кузьменко.

А далі вона у своєму слові згадала плеяду різних імен і прізвищ мистців, які зверталось до теми родини і намалювали їй присвячені картини. Високомистецькі твори з темами Різдва Христового, Втечі св. родини до Єгипту, Мадоннами з дитям та іншими подібними їм, лишились для нас по різних музеях світу, намальовані визначними художниками. Між ними, під час відкриття виставки, О. Соколик згадала таких майстрів: Леонарда да Вінчі, Павла Рубенса, Святослава Гординського, Мирона Левицького, Галину Мазепу, Христину Микитюк, Тараса Шевченка, Фотія Красицького, Василя Курилика, Олену Кульчицьку, Віктора Цимбала, Олександра Архипенка та інших, яких твори перед очима присутніх стали тільки візуальними уявами. Зате більш реальними для оглядин присутніх були на виставці картини мистців, твори яких висіли на стінах галерії КУМФ.

Найбільш з-поміж 46 картин вирізнялись три олійні праці Марії Стиранки, яка відома вже з давна нам акварелістка. В них інший настрій і техніка виконання, ніж ми звичайно привикли їх бачити на багатьох попередніх групових виставках. Це фігуральні постаті — поселенці з України на новій канадській землі та інші („Мати з дитиною", Дівчина в білому капелюсі").

Твір Галини Новаківської під назою „Родина" був цікаво виконаний композиційно. Він надиханий інтерпретацією символіки, в якому находимо радісних батьків новонародженим дитям та білий рушник, немов готовий оповити цю маленьку істору.

Символікою виповнений більшого розміру твір бачимо на виставці П. Лопати „Покровителька". В ньому знаходимо намальований автопортрет мистця, його дружини та сина під омофором Богоматері на руках Вседержителя. Для підсилення символічного значення твору, маляр додає на полотно паску зі свічкою з лівого боку та писанку з правої сторони. Під впливом української ікони були зображені деякі твори Івана Белея, Богдана Головацького, Якова Креховецького, П. Лопати, Анатоля Коломийця (його твір був позичений з постійної колекції КУМФ), Миколи Шимоні та Володимира Сліпченка, обидвох зі Львова.

На цій же виставці найбільшим шедевром висіла картина Олекси Новаківського „Моя дружина з сином" (1913 р., також із збірки КУМФ). Олега Лесюка — молодого скульптора зі Львова, репрезентували дві його праці, а саме „Материнство" і „Родинне дерево", в яких підкреслені пластика, пошуки та власна мова.

У виставці брали участь ще й такі мистці: Андрій Бабич, Віталій Литвин, Даниїла Лунь, Ірина Носик, Христина Сеньків, Андрій Синитар, Людмила Шанта, Зенон Федорій та інші.

Н.Н.

ЩЕ ДОБРЕ РЕСПУБЛІКАНЦІ не представили своїх плянів, а вже мають поважних критиків коли мова про зменшення фондів для допомоги потребуючим. Нют Ґінґріч тільки натякнув про те, що програму допомоги треба переформувати, з тим щоб харитативні організації та сиротинці взяли на себе більші зобов'язання, коли йдеться про допомогу бідним. Першим з критикою можливих змін у згаданій програмі виступив голова Конференції римо-католицьких єпископів ЗСА, Архиєпископ Балтимору Вілліям Кілер, який підкреслив, що Церква завжди буде обороняти бідних і без-помічних.

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ
невіджалуваної СЕСТРИ, ТЕТИ І БРАТОВОЇ

СВ. П.
мґр
НАТАЛІЇ НИЩОТИ

Зближається сумна річниця, коли то жорстока, невблаганна смерть вирвала несподівано з теплого родинного кружка нашу незабутню Наталку. В Чикаго працювала не по фаху учительки фізкультури, а знайшла працю в лябораторії, де її цінили. Була бистроумна, солідна.

Належала до спортового клюбу, ходила на гімнастику до останнього дня свого життя. Була життерадісна, енергічна, весела. Кріпить нас на дусі думка, що вона щаслива, бо понесла зі собою перед Престіл Всевишнього листу багато-багато добрих шляхетних діл.

Була жертвенна, учинна, людяна. Господь дозволив їй діждатися Вільної України, якою дорожила та мала легку смерть — дослівно заснула.

Талю! Квіти, що прикрашували твою могилу вже зів'яли, але не зів'яла наша любов до тебе та наша туга.

Ти духом з нами незабутня Талю!

ПОМИНАЛЬНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ відправиться **в катедрі о.Миколая в Чикаго, в суботу 19-го листопада, о год. 8-ій рано** — рівнож **в Тернополі, Україна.**

Друзів і знайомих просить зітхнути в той день до Господа в її намірені

Я. ЯЧМІНСЬКА з родиною

У ДРУГУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ дорогого МУЖА

бл. п.

БОГДАНА ФЕДЧУКА

котрий відійшов у Вічність 25-го листопада 1992 року, будуть відслужені

ПОМИНАЛЬНІ СВ. ЛІТУРГІЇ І ПАНАХИДА

в п'ятницю 25-го листопада 1994 р. Як китицю нев'янучих квітів на його могилу складаю $50.00 на прес. фонд.

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОМУ!

Дружина — СТЕФА

ЧИ В БІЛИЙ ДЕНЬ, ... ЧИ СЕРЕД НОЧІ...

Чи в білий день, чи серед ночі
Завжди звертаю свої очі,
В ту сторону, де рідний край,
Де рідний степ, село і гай.

Душею в сторони ті лину,
У свою рідну Україну
І хоч в уяві на хвилину,
Забуду горе, одночину...

Я бачу все, як на долоні,
З гуртом дітей на оболоні...
Ті райські хвилі пережить!..
Казкових мрій дитячих мить!..

Там... серед квітів, співу птиць,
Життя чарівних таємниць.
І ті життя щасливі дні,
Я зараз бачу, наче в сні:

Матір, батька, знайомих круг...
Там кожний камінь, мій вірний друг...
Город, криниця на городі.
Без журавля. — Не були в моді.

Село в яру, ріка на дні...
Який це скарб тепер мені!
Душею в сторони ці лину,
Де рідний край мій, в Україну.

БОГДАН ФЕДЧУК

„Повернення Україні — Богдана Лепкого"

Переді мною велика, майже як Біблія, довідководокументальна книга „Повернення Україні Богдана Лепкого". Внизу обкладинки скромно зазначено, що матеріял до неї зібрав, упорядкував і видав д-р Роман Смик. Беру її в руки, гортаю, і тепло стає на душі. Одна людина спорудила таке видання, в якому кожна сторінка розкриває важливі моменти повернення письменника на Україну — з діяспори, де його творчість знайшла притулок, не втравмувалася, не відкидалася, як на батьківщині Б. Лепкого це робила офіційна влада. Комуністичний режим в кінці 1920-их р. повів боротьбу проти творчости Б. Лепкого за його патріотичну діяльність у період 1-ої світової війни, за оспівування національно-визвольного пориву українського народу за свою незалежність, особливо за тетралогію „Мазепа", яка понад півстоліття на т. зв. радянській Україні була недоступною читачам. На Україні поет жив безіменно, і то лише автор пісні „Чуєш, брате мій", авторство якого ніколи не називалось. Ні Б. Лепкий, ні його брат — поет і композитор Лев Лепкий, навіть такою геніяльною піснею не розчулили серця ідеологічних можновладців, які наклали на їхні імена, їхню творчість вето.

А тим часом Б. Лепкий, як і десятки інших талановитих письменників, мистців загалом продовжували жити в українських еміграційних середовищах поза Батьківщиною, зігрівали серця своїх земляків надією на відродження України. Допомагали цьому і такі сподвижники, як д-р Роман Смик, якому, як кузенові Б. Лепкого, випав нелегкий обов'язок популяризувати, видавати, поширювати його слово на чужині, а за останні роки — і на Україні.

Згадана книжка незвичайна. Вона скомпонована з різних матеріялів — „потойбічних" і „цьогобічних", складається зі сотень розмаїтих статтей інформованого характеру, передруків цікавих матеріялів з видань закордонних і українських, численних фотографій (кольорових і чорно-білих, в тому числі з репродукцій рідкісних мистецьких творів Б. Лепкого), містить чимало важливих з історико-літературної і культурної точки зору відомостей про різні імпрези, виставки, конференції присвячені письменникові. На особливу увагу, зокрема, заслуговують фотокопії автографів Б. Лепкого, що зберігаються в Науковому Товаристві ім. Шевченка в Ню Йорку, де Р. Смик заснував спеціяльну фундацію Б. Лепкого, є її дбайливим куратором і ... помножувачем. Багато чого зберігається і в наших архівах, і в інституціях діяспори без руху, не досліджується, не вивчається, не популяризується. За кордоном, серед української громади, бракує енергійних молодих наукових сил, які мали б нестримний потяг до опрацювання архівів, публікації рукописних матеріялів, що мають загальнародне значення, — у нас нема кадрів, ні коштів. Той невеликий гурт науковців, який працює над першоджерелами в Києві, Львові та в деяких інших містах, неспроможний охопити весь масив нашого рукописного архівного матеріялу. А що вже говорити про діяспору, старше покоління якої майже вичерпало свої сили, а молодше не дуже хоче докладати рук до такої марудної невдячної праці...

Тим більше треба цінити вже немолодого літами, але бадьорого духом, сповненого творчої енергії д-ра Романа Смика, який набув досвіду дослідника, публікатора, видавця, точніше майстра самвидаву. Зокрема він самотужки скомпонував, на ксероксі помножив десятки книжечок — перевидав рідкісні збірки творів Б. Лепкого, а тепер видав непересічне видання.

У численних матеріялах про Б. Лепкого можна було розгубитися, не дати ради з компонуванням книжки, щоб об'єднувала так багато інформацій, стосувалася різних граней життя і творчости Б. Лепкого на шляху його повернення в Україну. Впорядник справді зібрав те, що було цікавим і важливим з точки зору поставленого завдання, відповідно упорядкував, згрупувавши в три розділи, надав книзі друкарсько-видавничого вигляду, спорядивши її передмовою, де читаємо: „Моїм бажанням було зібрати і видати деякі матеріяли буття та творення і подати спраглій Батьківщині, що була на півстоліття відрізана від творчости Богдана Лепкого".

Три частини книжки охоплюють документи-світлини, що відображають культурні події, пов'язані із вшануванням пам'яті письменника на Україні, в першу чергу на Поділлі, встановлення йому пам'ятників і меморіяльних дощок, відкриття вулиць, названих на честь Б. Лепкого його іменем тощо. Перший розділ — фотодокументи, що стосуються повернення письменника на Україну. Другий розділ містить документи, фотографії, репродукції автографів поета, статті про нього із закордонних видань („Нові дні", „Свобода", „Овид", Християнський Голос", „Церковний вісник", „Новий шлях" та ін), передруки програм концертів, святкових зібрань, виставок та багато іншої різної інформації про живучість творчости Б. Лепкого в українських середовищах діяспори. Третій розділ засвідчує інтенсивне сприйняття спадщини письменника на рідних землях в умовах незалежної України. Всі більше вагомі факти і явища, що розкривають входження Б. Лепкого в духове життя вільних українців зафіксовані тут за пресою України та на основі публікацій у зарубіжних виданнях. Скажемо, що ініціятором багатьох заходів, спрямованих на відродження пам'яті мистця, вростання його поезії і прози в наше духове життя, був д-р Р. Смик, який стежив за процесом повернення автора „Журавлів" і "Мазепи" на рідну землю, збирав, систематизував відповідні матеріяли для даної книги, тобто готувався до своєї місії довший час, що зумовило успіх розпочатої справи.

Слід сказати, що в книзі вміщено багато відомостей з самої України, де за останні три-чотири роки зроблено дуже багато для відновлення доброго імені письменника: поставлено йому пам'ятники, створено музей, іменем Б. Лепкого названо школи, вулиці міст, а головне — видано понад десять різних публікацій творів мистця, монографію і два літературно-критичні нариси про нього. Прилучення автора „Мазепи" до рідної культури знаходимо відображення в рідній пресі, воно обговорювалося на наукових конференціях, а також знаходимо широкий відгомін в українській діяспорі. Адже повернення Б. Лепкого своєму народові значною мірою йшло в руслі духового відродження України, було зумовлене саме цим відродженням, пожвавленням культурних контактів українців на рідних землях зі своїми братами поза межами батьківщини.

... Перегорнута остання сторінка цікавої, багатої змістом, добре упорядкованої книжки, скомпонованої і виданої однією одержимою людиною. Завважу, що на обкладинку книжки винесено вдалий малюнок Ліди Смик. Надіюся, що вона буде помножена і доповнена новими матеріялами на Україні (зокрема за рахунок публікацій багатьох творів письменника, що зберігаються в київських архівах), стане важливим літописом не лише такої події, як повернення імені й творчої спадщини Б. Лепкого на Україну, доповнить наші скупі знання, пов'язані з поживницькою літературною, науковою, видавничою та громадсько-культурною працею цього визначного діяча, який все своє свідоме життя весь талант мистця, вченого і педагога присвятив Україні, заслужив на глибоку пошану і щиру вдячність своїх сучасників і наступних поколінь.

..До багатьх добрих справ фундатора і покровителя фундації Богдана Лепкого д-ра Романа Смика, долучилася ще одна: видання великого, багатоілюстрованого, цікавого, важливого з історично-культурної точки зору збірника, який мовою документів, фактів, репортажів розкриває радісну, багатозначущу подію — повернення Україні духового спадку її великого сина. І за це впорядникові і видавцеві рецензованої праці належиться наша щира подяка.

Федір Погребенник

УГКЦерква...

(Закінчення на стор. 1)

ви були запевнені і щоб старші віком люди, які з такою тугою чекали на свободу релігійних практик, відчули дійсно цю свободу. Тому саме наш гість уважає, що УГКЦерква далі находиться у новітніх катакомбах.

Похоронні відправи перед закритою брамою цвинтаря в с. Завалля.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ПАНТЕЛЕЙМОН ГРИЧЕЛЯК член УНС Відд. 221-го Т-ва ім. св. Стефана в Чикаго, Ілл. помер 31-го травня 1994 року на 84-му році життя. Нар. 25-го квітня 1910 року в селі Бабич, Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Дору, сина Юрія і дочку Марію. Похорон відбувся 4-го червня 1994 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Карачевський, секр.

ГЕЛЕН ҐУРАН член УНС Відд. 161-го Т-ва ім. св. Василія в Ембридж, Па. померла 1-го серпня 1994 року на 95-му році життя. Нар. 15 травня 1899 року в Україні. Членом УНС стала 1934 р. Залишила у смутку дочок Ірену і Анну та сина Алекса. Похорон відбувся 4-го серпня 1994 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Економі Боро, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Микола Дяковський, секр.